

Mikudagsblaðið verður borið ókeypis til hvørt húsarhald í Føroyum!

# Oddagrein

Eiríkur Lindenskov  
eirikur@sosialurin.fo



## AVGERÐIR Í ÓÐUM VERKUM

At málet helliger midlet gongur so mangan sjón fyri søgn – ikki minst í politikki.

Vit skrivaðu herfyri um eitt uppskot hjá verkfrøðinginum Frank Hansen um eina alternativa leið í staðin fyri at gera tunnel undir Tangafjørð millum Havnina og Skálafjørðin. Spurdur um viðmerking vildi landsstýrismaðurin ikki svara. Hann hevði fingið til uppgávu at fremja verkætlanina um tunnelin undir Tangafirði, og tað helt hann seg til.

Hvat er rætt og hvat er skeivt kunnu vit kjakast um til tað óendaliga. Men stóri trupulleikin í Føroyum er, at vit kjakast als ikki.

Vit taka bara avgerðir, sum passa onkrum best. Vit vistu – kanska heldur speiskliga – á, at tað er nógv at gjalda eina milliard fyri at ein landsstýrismaður og nakrir lögtingsmenn skulu hava styttri veg til Havnar. Men viðhvørt tykjast grundgevingarnar ikki greiðari.

Í skrivandi løtu viðger figgjarnevndin hjá lögtinginum uppskotið um nýggja farleið til Viðareiðis. Nú er komið fram, at Viðareiðistunnelin ikki fer at kosta 150 milliónir krónur, sum higartil mett, men 185 milliónir sambært nýggjari kann-

ing, sum Landsverk hevur gjørt. Men Landsverk hevur eisini víst á, at tað ber til at gera eina nóg góða

og tryggja farleið til Viðareiðis uttan at gera ein tunnel. Hetta kann gerast við at breiðka vegin og gera hann tvíbreittaðan. Eisini skulu breiðar trygdarveitir gerast oman fyri vegin, sum taka grót og steinar, sum loypa úr fjallinum. Aftur at hesum skulu gerast stórir savningarbrunnar, sum svølgja vatninum, skuldi tað hent, at áin loypir.

Vit kenna slíkar farleiðir úr eitt nú Noreg, og Landsverk sigur, at hetta fyri ferðslutrygdina er ein nóg góð loysn.

Men tað heldur politiska skipanin eftir øllum at døma ikki, og tí vil lögtingið heldur brúka 109 milliónir krónur meira til ein tunnel, sum eis-



ini kostar 1,3 millión krónur um árið í rakstri.

Arbeiðið at tryggja verandi farleið kostar 76 milliónir krónur og burturúr fæst grót til byrkingina um Haraldssund fyri 5-10 milliónir, meðan tunnelin kostar 185 milliónir.

Men hvussu ber tað til, at politikarar púrasta ignorera alternativar og bíligari loysnir, tá tær eru eins tryggar? Er tað fyri at sleppa at byggja sær sjálvum ein minnisvarða, at avgerðir verða tiknar í óðum verkum?

» Løgið at politikarar ikki viðgera bíligari loysnir í álvara



Friðingarmyndugleikin átti fyrri langari tíð síðani at havt sagt sína meining um málið á Tvøroyri

## Fornminnissavnið sum ketta úr høvdatrog

Tað er ikki hissini rok, sum nú stendst av ætlaðu útbyggingini hjá gøtumonnum á Suðuroy, sum hava gjørt oynni ta stóru tænastu at byggja eitt nýtt uppsjóvarvirki á Tvøroyri.

Umframt gamla virkið, so hava tey bygt út – og ætla at byggja enn størri frystigoymslu, fyri at kunna økja framleiðsluna.

Alt hetta hevur verið almannakunnugt leingi.

Myndugleikar á staðnum vita tað sjálvandi, tað hevur verið nógv frammi í miðlunum – og boðskaðurin átti eisini at verið koman niðan á

Hoyvíksgarð, har landsantikvarurin húsast við sínum teknum.

Men tann stóri spurningurin er, hví ein kæra frá einum tilvildarligum kverulanti í Havn skal vekja fornfrøðingarnar í Hoyvík? Landsantikvarurin – stjórin á Søvnum Landsins, sum tað nú eitur – hevur átalurætt viðvíkjandi friðaðum bygningum. Tað er tí hansara uppgáva at tryggja, at einki verður gjørt til dæmis á Tvøroyri, sum setir friðaðu bygningarnar hjá T. F. Thomas Thomsen A/S í vanda.

Men hann skal ikki gera

tað, tí at onkur av tilvild hevur kært. Hetta átti hann beinanvegin at gjørt fólkin handan Varðan Pelagic og býráðið á Tvøroyri varug við frammanundan.

Við tað at landsantikvarurin ikki hevur gjørt sína skyldu, so endar tað uttan iva við tí – so sum Malla Dam býráðslimur visir á – at friðingarmyndugleikarnir gera tí vakra og varðveitingarverdu á bryggjuni á Tvøroyri eina bjarnatænastu við at venda fólkinum ímóti tí, og tá er onki vunníð.

– Spell og sera óheppin umstingarlig handfaring!



## » Ovurviðkvom av keisaraskurði

HEILSA SÍÐS 6



## » Klár, tilreiðar, tak...

TØKNI SÍÐA 24-25



Marjun Arge Simonsen  
málfrøðingur og cand.phil. í føroyskum

## Marka – oyramerkja

Nú ein dagin hoyrdist aftur í einum loftmiðli, at peningur skal »oyramerkjast« til ávíst endamál. Fyri nógvum árum síðan mælti Málnevndin við Jóhan Hendriki W. Poulsen á odda til at nýta orðið »marka« fyri hetta hugtak í føroyskum. Væl varð tikið undir við tí, men tíverri spókir danska orðið javnan aftur.

At »oyramerkja« hevur støði danska orðinum »øremærke«, ið merkir »at forsyne (kreatur) med øremærke«, og navnorðið »øremærke« verður lýst soleiðis »(ejer)mærke paa kreaturs øre, dannet ved klip ell. snit i ørelappen, ved paaført oliefarve olgn.; nu især om en (paa øret anbragt) støbt metalknap (med nummer-tal).« (Heimild: Ordbog over det danske Sprog).

Orðmyndin er so-statt flutt frá eginligu

merkingini, ið er at skera kennimerki í oyra á seyði. Hetta eitur í føroyskum »at marka«. Onkursvegna kennist tað tó føroyingum ov lættvunnið at nýta okkara eigna orð »marka« í hesi merking. Av einihvørji orsök stendur danska orðið sterkari í huganum.

Orðingin »oyramerkja« er tíverri at finna á nógvum heimasíðum, t.d. »Áðrenn ríkisstuðulin varð lagdur í blokkin, var ríkisstuðulin oyramerkjur til almanna-verkið, heilsuverkið og skúlaverkið.« – Her skal tað eyðsæð vera »markaður« í staðin: »Áðrenn ríkisstuðulin varð lagdur í blokkin, var ríkisstuðulin markaður til almannaverkið, heilsuverkið og skúlaverkið.«

Tað ræður um at hava í huga, at eins og seyður verður markaður, so verður peningur tað eisini.